

Wojewódzki Sąd Administracyjny
w Poznaniu
61-815 Poznań, ul. Ratajczaka 10/12
WYDZIAŁ IV
tel. (61) 85-66-732 lub 85-66-865

WPŁYNEŁO 2022 -10- 2 1

**Dnia 17 października 2022 r.
Sygn. akt IV SAB/Po 120/22**

W odpowiedzi należy podać
sygnaturę akt Sądu

**Adw. Agnieszka Żebrowska
Kancelaria Adwokacka
ul. Żelazna 67/23
00-871 Warszawa**

DORĘCZENIE ODPISU WYROKU

W wykonaniu zarządzenia z dnia 12 października 2022 r. sekretariat Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego doręcza Pani – jako Pełnomocnikowi skarżącego – odpis wyroku z dnia 6 października 2022 r. wraz z uzasadnieniem.

Referent - stażysta
Iwona Maciak

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 października 2022 r.

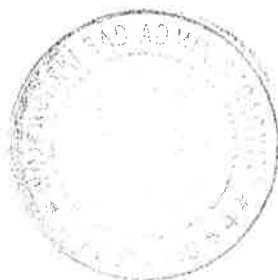
Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu
w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia	WSA Izabela Bąk-Marciniak
	Sędzia	WSA Monika Świerczak (spr.)
Asesor sądowy		WSA Sebastian Michalski

po rozpoznaniu w trybie uproszczonym w dniu 06 października 2022 r.
sprawy ze skargi Stowarzyszenia Niepokonani 2012
na bezczynność Prezesa Sądu Okręgowego w Poznaniu
w zakresie udostępnienia informacji publicznej

1. zobowiązuje organ do załatwienia wniosku skarżącego Stowarzyszenia Niepokonani 2012 z dnia 7 kwietnia 2022 r. w terminie 14 dni od dnia doręczenia odpisu prawomocnego wyroku,
2. stwierdza, że organ dopuścił się bezczynności,
3. stwierdza, że bezczynność nie miała miejsca z rażącym naruszeniem prawa,
4. w pozostałym zakresie skargę oddala,

5. zasądza od organu na rzecz skarżącego Stowarzyszenia Niepokonani 2012 kwotę 580 zł (pięćset osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

na oryginalne właściwe podpisy

Za zgodność z oryginałem

Anna Kaczmarek

st. sekretarz sądowy

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Anna Kaczmarek', written over the typed name.

UZASADNIENIE

Pismem z 21 lipca 2022 r. Stowarzyszenie NIEPOKONANI 2012 (dalej: Stowarzyszenie, Skarżący, Wnioskodawca), reprezentowane przez adwokata, wniosło do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu skargę na bezczynność Prezesa Sądu Okręgowego w Poznaniu (dalej: Prezes SO, organ) w przedmiocie udostępnienia informacji publicznej na wniosek z 07 kwietnia 2022 r. Zarzuciło naruszenie:

1. art. 1 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z 06 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902 ze zm., dalej w skrócie „u.d.i.p.”), poprzez ich niezastosowanie, skutkujące brakiem udostępnienia informacji publicznej wnioskowanej przez Skarżącego, w sytuacji w której informacje żądane wnioskiem z dnia 7 kwietnia 2022 roku stanowią informację publiczną w rozumieniu ustawy i winny podlegać udostępnieniu na zasadach i w trybie w niej określonym;

2. art. 5 ust. 2 w zw. z art. 16 ust. 1 u.d.i.p., poprzez odmowę udostępnienia informacji publicznej w nieprzewidzianej przez prawo formie;

3. art. 13 ust. 1 u.d.i.p., poprzez jego niezastosowanie i nieudostępnienie wnioskowanej przez Skarżącego informacji publicznej w ustawowym terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku,

4. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, iż informacja której udzielenia żądał pismem z dnia 7 kwietnia 2022 roku Wnioskodawca, nie może stanowić informacji publicznej, w sytuacji w której analogiczny wniosek o udostępnienie informacji publicznej został przesłany przez Wnioskodawcę do innych sądów, a sądy te udzieliły Wnioskodawcy informacji, uznając tę informację za informację publiczną.

W związku z powyższym Stowarzyszenie wniosło o stwierdzenie, że Prezes SO dopuścił się bezczynności, bezczynność miała miejsce z rażącym naruszeniem prawa oraz o zobowiązanie Prezesa SO do rozpatrzenia wniosku z 07 kwietnia 2022 r. w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku. Ponadto wniosło o przyznanie na rzecz Skarżącego od organu sumy pieniężnej w wysokości 10000 zł i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Uzasadniając skargę Stowarzyszenie wskazało w szczególności, że pismem z 25 maja 2022 r. organ, w odpowiedzi na wniosek Skarżącego z 07 kwietnia 2022 r. dotyczący udzielenia informacji publicznej dotyczącej wypłaconego wynagrodzenia powołanych biegłych sądowych w zakresie badań automatów do gier za sporządzone

opinie w okresie 2017-2021 r., poinformował, że żądane informacje nie stanowią informacji publicznej w rozumieniu u.d.i.p.

Dnia 02 czerwca 2022 r. Skarżący ponownie zwrócił się do Prezesa SO wyjaśniając, że wnioskowane informacje stanowią informację publiczną prostą, a Stowarzyszenie uzyskało wnioskowaną informację zarówno z Izby Administracji Skarbowych, jak i części sądów powszechnych.

Pismem z 07 lipca 2022 r. Prezes SO wskazał, że odpowiedź na wniosek z 07 kwietnia 2022 r. została udzielona pismem z 25 maja 2022 r.

W dalszej części uzasadnienia skargi Stowarzyszenie rozwinęło argumentację zarzutów odnosząc się m.in. do pełnienia przez biegłych sądowych funkcji publicznych, jawności wydatków publicznych i danych uzyskanych z Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu co do 80% wszystkich opinii zleconych jednemu biegłemu, ze wskazaniem łącznej sumy wynagrodzeń wypłaconych biegłym w poszczególnych latach.

W odpowiedzi na skargę Prezes SO, reprezentowany przez radcę prawnego, wniósł o oddalenie skargi i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazał w szczególności, że pismem z 25 maja 2022 r. poinformował Wnioskodawcę, że informacja, której dotyczy wniosek – nie dotyczy spraw publicznych w rozumieniu art. 1 u.d.i.p. Dla oceny zasadności wniosku dokonał ustalenia, czy biegły sądowy jest funkcjonariuszem publicznym – w szczególności w odwołaniu do art. 115 § 13 kodeksu karnego.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu zważył, co następuje:

Na wstępie należy zaznaczyć, że niniejsza sprawa została rozpoznana w trybie uproszczonym na podstawie art. 119 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2022 r. poz. 329, dalej w skrócie „p.p.s.a.”).

Przystępując do rozpoznania sprawy w tym trybie, Sąd miał na uwadze, że zgodnie z art. 1 § 1 i 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. - Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 137, z późn. zm.) sądy administracyjne sprawują wymiar sprawiedliwości przez kontrolę działalności administracji publicznej, przy czym kontrola ta sprawowana jest pod względem zgodności z prawem (legalności), jeżeli ustawy nie stanowią inaczej. W świetle art. 3 § 2 pkt 8 p.p.s.a. kontrola działalności administracji publicznej przez sądy administracyjne obejmuje w szczególności orzekanie w sprawach skarg na bezczynność lub przewlekłe

prowadzenie postępowania w przypadkach określonych w pkt 1-4, tj. mających za przedmiot m.in. decyzje administracyjne (pkt 1) oraz inne niż określone w pkt 1-3 akty lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczące uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa (pkt 4).

W myśl art. 21 in principio ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902, z późn. zm.; w skrócie "u.d.i.p.") do skarg rozpatrywanych w postępowaniach o udostępnienie informacji publicznej stosuje się przepisy ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Jednakże zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą sądów administracyjnych, dla dopuszczalności skargi na bezczynność organu w przedmiocie udostępnienia informacji publicznej nie jest wymagane poprzedzenie jej jakimkolwiek środkiem zaskarżenia na drodze administracyjnej – czyli nie jest wymagane "wyczerpanie środków zaskarżenia" w rozumieniu art. 52 § 1 i 2 p.p.s.a. – ani też wezwaniem do usunięcia naruszenia prawa (por. wyrok NSA z 24.05.2006 r., I OSK 601/05, dostępny Centralnej Bazy Orzeczeń Sądów Administracyjnych, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>; w skrócie "CBOSA"). Zasady tej nie zmieniło wprowadzenie do art. 37 k.p.a.) – a w ślad za tym także do art. 52 § 2 p.p.s.a. – z dniem 1 czerwca 2017 r., mocą ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 935), nowego środka zaskarżenia bezczynności lub przewlekłości postępowania organu administracji, w postaci ponaglenia (w miejsce dotychczas stosowanych w takich przypadkach: zażalenia albo wezwania do usunięcia naruszenia prawa). W konsekwencji w odniesieniu do skarg na bezczynność organu w przedmiocie udostępnienia informacji publicznej nie znajduje zastosowania wymóg z art. 53 § 2b in fine p.p.s.a., w postaci uprzedniego wniesienia ponaglenia do właściwego organu (por. wyrok NSA z 28.01.2020 r., I OSK 2433/18, CBOSA).

Ponadto do skarg na bezczynność nie mają zastosowania terminy do wniesienia skargi ustalone w przepisach art. 53 p.p.s.a. (zob. postanowienia NSA: z 11.05.2011 r., I OSK 716/11; z 26.05.2011 r., I OSK 857/11; dostępne w CBOSA). Oznacza to, że skarga na bezczynność może być skutecznie wniesiona aż do chwili ustania stanu bezczynności, tj. do chwili załatwienia sprawy przez organ administracji publicznej poprzez wydanie decyzji, postanowienia albo innego aktu lub podjęcie czynności (por. wyrok NSA z 29.04.2011 r., I FSK 249/10, CBOSA; por. też wyrok WSA z 27.10.2011 r., II SAB/Po 60/11, CBOSA) Trafność takiej wykładni potwierdza obecnie – dodany z dniem 1 czerwca 2017 r. – przepis art. 53 § 2b ab initio p.p.s.a., zgodnie z którym

Sygn. akt IV SAB/Po 120/22

skargę na bezczynność można wnieść "w każdym czasie" (por. wyrok NSA z 17.11.2020 r., II OSK 973/19, CBOSA).

Przedmiotem skargi uczyniono bezczynność Prezesa Sądu Okręgowego w Poznaniu w przedmiocie rozpoznania wniosku o udostępnienie informacji publicznej z 07 kwietnia 2022 r.

W pierwszej kolejności należy zauważyć – co nie jest w niniejszej sprawie sporne – że Prezes SO jest podmiotem obowiązany do udostępniania informacji publicznej. Z przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej jasno wynika, że adresatami obowiązku udostępniania informacji publicznej są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, wymienione w art. 4 u.d.i.p. W szczególności są nimi organy władzy publicznej (art. 4 ust. 1 pkt 1 u.d.i.p.), do których niewątpliwie należy zaliczyć także prezesów sądów powszechnych wszystkich szczebli (w tym sądów okręgowych), będących organami władzy sądowniczej – co potwierdza jednolite, utrwalone orzecznictwo sądownoadministracyjne (zob. m.in. wyroki WSA: z 06.03.2013 r., II SA/Sz 1244/12; z 22.01.2014 r., II SAB/Gd 47/13; z 19.02.2014 r., II SAB/Wa 443/13; z 18.06.2014 r., II SA/Go 305/14; z 01.10.2014 r., II SAB/Gd 103/14; z 09.10.2014 r., II SAB/Łd 110/14; z 27.05.2015 r., IV SAB/Po 32/15; z 14.03.2018 r., II SAB/Łd 11/18; z 14.05.2019 r., IV SAWr 70/19; z 19.05.2020 r., II SA/OI 169/20; z 26.11.2020 r., II SA/Go 447/20 – wszystkie orzeczenia dostępne w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>; w skrócie "CBOSA"). Oznacza to, że Prezes SR jest podmiotem obowiązany do udostępniania informacji publicznej będącej w jego posiadaniu (art. 4 ust. 3 in fine u.d.i.p.).

Spór w niniejszej sprawie sprowadza się w swej istocie do kwalifikacji żądanych przez Stowarzyszenie informacji jako informacji publicznej.

Jak wynika z treści załącznika datowanego na 07 kwietnia 2022 r., a przesłanego z wiadomością e-mail do Sądu Okręgowego w Poznaniu dnia 16 maja 2022 r. – Stowarzyszenie domagało się udostępnienia informacji „jaka suma wynagrodzenia za sporządzone opinie biegłych sądowych w postępowaniach sądowych (na ogół o czyn z art. 107 KKS) toczących się przed tutejszym Sądem została wypłacona biegłym z zakresu badań automatów do gier przez w latach 2017-2021 w rozbiciu na poszczególne lata tj. 2017, 2018, 2019, 2020, 2021”, ze wskazaniem listy 19 osób z imionami i nazwiskami.

W piśmie z 25 maja 2022 r. organ poinformował, że konieczne było ustalenie, czy biegły sądowy jest funkcjonariuszem publicznym. W tym zakresie organ odniósł się do art. 115 § 13 Kodeksu Karnego, stwierdzając, że ustawa ta nie wymienia biegłego

sądowego jako funkcjonariusza publicznego. Żądane we wniosku sumy wynagrodzenia za sporządzone opinie przez biegłych nie stanowią informacji publicznej, bowiem biegli sądowi nie są osobami pełniącymi funkcje publiczne.

Rozważając status prawny żądanych informacji wypada wyjść od stwierdzenia, że prawo dostępu do informacji publicznej wynika wprost z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, która w art. 61 ust. 1 stanowi, iż obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, a ponadto o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa. Prawo do uzyskiwania informacji obejmuje dostęp do dokumentów oraz wstęp na posiedzenia kolegiałnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów, z możliwością rejestracji dźwięku lub obrazu (art. 61 ust. 2 Konstytucji RP). Ograniczenie tego prawa może nastąpić wyłącznie ze względu na określone w ustawach ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa (art. 61 ust. 3 Konstytucji RP).

Tryb udzielania informacji, o jakich mowa w art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, określają ustawy (art. 61 ust. 4 ab initio Konstytucji RP).

Rudymenarnym aktem prawnym regulującym tę problematykę jest ustawa o dostępie do informacji publicznej, która normuje podstawowe zasady oraz tryby udostępniania tego rodzaju informacji. Jednocześnie ustawa ta wprowadziła swoistą definicję legalną "informacji publicznej", przez którą – zgodnie z art. 1 ust. 1 u.d.i.p. – należy rozumieć "każdą informację o sprawach publicznych".

Przepis art. 6 ust. 1 u.d.i.p. zawiera przykładowe wyliczenie rodzajów informacji publicznej podlegających udostępnieniu – w którym znalazły się m.in. informacje: o podmiotach, o których mowa w art. 4 ust. 1, w tym o majątku, którym dysponują (zob. art. 6 ust. 1 pkt 2 lit. f u.d.i.p.) czy majątku publicznym, w tym o majątku Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych (art. 6 ust. 1 pkt 5 lit. a u.d.i.p.). Dość powiedzieć, że jak zaznaczył NSA w wyroku z 20 kwietnia 2021 r., III OSK 2874/21, „każde wydatkowanie środków publicznych jest sprawą publiczną, bez względu na cel jaki jest realizowany.”

Tym samym Sąd rozpatrujący niniejszą sprawę nie ma wątpliwości, że żądane przez Stowarzyszenie informacje stanowią informację publiczną.

Bez znaczenia dla sprawy na obecnym etapie pozostaje przy tym ew. pełnienie przez biegłych sądowych funkcji publicznych. Przesłankę ograniczającą prawo do informacji publicznej stanowi bowiem m.in. prywatność osoby fizycznej, przy czym ograniczenie to nie dotyczy informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o warunkach powierzenia i wykonywania funkcji, oraz przypadku, gdy osoba fizyczna rezygnują z przysługującego im prawa (por. art. 5 ust. 2 u.d.i.p.). W sytuacji, gdyby organ uznał, że prawo do żądanych informacji podlega ograniczeniu z uwagi na ww. przesłankę – winien wydać decyzję odmawiającą udostępnienia żądanych informacji. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę zauważa przy tym na marginesie, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowo-administracyjnym pojęcie osoby pełniącej funkcję publiczną na gruncie u.d.i.p. nie zawęży się do definicji tego pojęcia zawartej w Kodeksie karnym (art. 115 § 19). [P]rzemawia [za tym] zdaniem Sądu wykładnia systemowa. Po pierwsze, Kodeks karny jest regulacją podstawową dla norm prawa karnego, nie zaś administracyjnego. Po drugie, racjonalny ustawodawca nie zawarł w art. 5 ust. 2 u.d.i.p. odesłania do definicji ww. pojęcia ujętej w Kodeksie karnym, gdy tymczasem uczynił to względem pojęcia funkcjonariusza publicznego w art. 6 ust. 2 u.d.i.p. Przyjmując zatem racjonalność działania ustawodawcy założyć należy, że jego wolą było nadanie pojęciu "osób pełniących funkcje publiczną" autonomicznego znaczenia na gruncie u.d.i.p. Spostrzeżenie to koresponduje ze stanowiskiem doktryny, zgodnie z którym przepisy zarówno Kodeksu karnego, dokonują autonomicznie, jedynie na potrzeby wewnętrznej treści tego aktu normatywnego, definiowania omawianej kategorii podmiotowej, w konsekwencji czego użyte w określonym w nich znaczeniu pojęcia mogą stanowić zaledwie wskazówką interpretacyjną dla ustalenia desygnatów nazwy "osoba pełniąca funkcję publiczną", użytej w u.d.i.p. (zob. J. Uliasz, Prawo do prywatności osób pełniących funkcje publiczne, "Samorząd Terytorialny" 2013, nr 3, s. 58). Mając powyższe na uwadze, należy wyraźnie stwierdzić, że pojęcie "osoby pełniącej funkcję publiczną" ma na gruncie u.d.i.p. autonomiczne i szersze znaczenie, niż w art. 115 § 13 i 19 Kodeksu karnego (zob. m.in. wyrok NSA z 26 maja 2022 r., III OSK 1291/21).

Przechodząc do oceny czy Prezes SO dopuścił się zarzucanej beczynności – rozumianej ogólnie jako niezakończona sprawa w terminie ustawowym lub terminie przedłużonym przez organ (por. odpowiednio art. 37 § 1 pkt 1 k.p.a.) – należy wskazać, że terminy zakończenia sprawy w przedmiocie informacji publicznej zostały określone w art. 13 u.d.i.p., który stanowi, że:

"1. Udostępnienie informacji publicznej na wniosek następuje bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, z zastrzeżeniem ust. 2 i art. 15 ust. 2.

2. Jeżeli informacja publiczna nie może być udostępniona w terminie określonym w ust. 1, podmiot obowiązany do jej udostępnienia powiadamia w tym terminie o powodach opóźnienia oraz o terminie, w jakim udostępni informację, nie dłuższym jednak niż 2 miesiące od dnia złożenia wniosku."

Na gruncie ustawy o dostępie do informacji publicznej przyjmuje się, że stan bezczynności może mieć miejsce w przypadku podmiotu, który będąc właściwym w sprawie i zobowiązany do zareagowania na wniosek o udostępnienie informacji publicznej, w odpowiedni sposób i formie, wbrew przepisom prawa, w okolicznościach w nich przewidzianych ani nie udostępniła w nakazanym terminie, w drodze tzw. czynności materialno-technicznej, żądanej informacji, ani też nie podejmuje innego działania mającego na celu załatwienie wniosku, we właściwej formie. W szczególności nie wydaje wymaganej decyzji administracyjnej o odmowie udostępnienia informacji publicznej (z uwagi na ograniczenia wynikające z art. 5 u.d.i.p. lub, w przypadku informacji przetworzonej, ze względu na brak szczególnie istotnego interesu publicznego), albo decyzji o umorzeniu postępowania (w przypadku określonym w art. 14 u.d.i.p.), względnie nie informuje pisemnie wnioskodawcy, że żądana informacja znajduje się w Biuletynie Informacji Publicznej ("BIP"), albo że informacji tej nie posiada, bądź że żądana informacja nie stanowi informacji publicznej.

W każdym z tych przypadków zakreślony w cytowanym art. 13 ust. 1 u.d.i.p. czternastodniowy termin wyznacza podstawowe czasowe ramy, w których organ powinien przeprowadzić działania związane z oceną wniosku o udostępnienie informacji publicznej i jego załatwieniem. Natomiast art. 13 ust. 2 u.d.i.p. przewiduje warunki, na jakich możliwe jest przedłużenie owego podstawowego terminu, maksymalnie do dwóch miesięcy.

W niniejszej sprawie Skarżący wniósł do organu o udostępnienie informacji publicznej wiadomością e-mail z 16 maja 2022 r. Do dnia wydania niniejszego orzeczenia organ, nie przedłużając terminu załatwienia sprawy – stosownie do art. 13 ust. 2 u.d.i.p. – ani nie udostępnił Skarżącemu wnioskowanych informacji, ani nie wydał decyzji odmownej. Niewątpliwie zatem 14-dniowy termin na załatwienie sprawy upłynął zatem bezskutecznie.

Zgodnie z art. 149 § 1 p.p.s.a. Sąd, uwzględniając skargę na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania przez organy w sprawach określonych w art. 3 §

2 pkt 1-4 albo na przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawach określonych w art. 3 § 2 pkt 4a: 1) zobowiązuje organ do wydania w określonym terminie aktu, interpretacji albo do dokonania czynności; 2) zobowiązuje organ do stwierdzenia albo uznania uprawnienia lub obowiązku wynikających z przepisów prawa; 3) stwierdza, że organ dopuścił się beczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania. Jednocześnie sąd stwierdza, czy beczynność organu lub przewlekłe prowadzenie postępowania przez organ miały miejsce z rażącym naruszeniem prawa (art. 149 § 1a p.p.s.a.).

Wobec powyższego, Sąd – stwierdziwszy beczynność Organu (tu: Prezesa SO) w załatwieniu wniosku Skarżącego z 16 maja 2022 r. (data wysłania drogą e-mail załącznika stanowiącego treść wniosku, datowanego na 07 kwietnia 2022 r.) – zobowiązał organ do załatwienia wniosku w terminie 14 dni od dnia doręczenia odpisu prawomocnego wyroku (pkt 1 sentencji wyroku).

Zarazem, stosownie do art. 149 § 1 pkt 3 p.p.s.a. w zw. z art. 21 in principio u.d.i.p., Sąd stwierdził, że Organ dopuścił się beczynności w załatwieniu przedmiotowego wniosku w zaskarżonym zakresie (pkt 2 sentencji wyroku).

Z kolei oceniając charakter zaistniałej beczynności – jak tego wymaga art. 149 § 1a p.p.s.a. w zw. z art. 21 in principio u.d.i.p. – Sąd, po analizie całokształtu okoliczności faktycznych sprawy, uznał, że beczynność ta nie miała miejsca z rażącym naruszeniem prawa (pkt 3 sentencji wyroku).

Sąd wziął bowiem pod uwagę, że "rażącym naruszeniem prawa" w rozumieniu art. 149 § 1a p.p.s.a. pozostaje stan, w którym bez żadnej wątpliwości i wahań można powiedzieć, bez potrzeby odwoływania się do szczegółowej oceny okoliczności sprawy, że naruszono prawo w sposób oczywisty (por. wyrok NSA z 21.06.2012 r., I OSK 675/12, CBOSA). Oceniając, czy naruszenie prawa jest rażące, należy uwzględnić nie tylko proste zestawienie terminów rozpoczęcia postępowania i jego zakończenia (względnie braku zakończenia), lecz także warunkowane okolicznościami materialnoprawnymi sprawy czynności, jakie powinien podjąć organ, dążąc do merytorycznego rozstrzygnięcia konkretnej sprawy. W tradycyjnym ujęciu "rażącym naruszeniem prawa" jest naruszenie ciężkie, które nosi cechy oczywistej i wyraźnej sprzeczności z obowiązującym prawem, niezasługujące na akceptację w demokratycznym państwie prawa i wywołujące dotkliwe skutki społeczne lub indywidualne. Z konieczności logicznej kwalifikacja naruszenia jako "rażącego" musi posiadać pewne dodatkowe cechy w stosunku do stanu ocenianego jako naruszenie "zwykłe". Dla uznania naruszenia prawa za rażące nie jest wystarczające samo przekroczenie przez organ ustawowych terminów załatwienia sprawy. To przekroczenie

musi być znaczne i niezaprzeczone. Rażące opóźnienie w podejmowanych przez organ czynnościach ma być w sposób oczywisty pozbawione jakiegokolwiek racjonalnego uzasadnienia (por. postanowienie NSA z 27.03.2013 r., II OSK 468/13; a także wyroki WSA: z 10.04.2014 r., II SAB/Wr 14/14; z 11.10.2013 r., II SAB/Po 69/13; z 11.03.2015 r., IV SAB/Po 19/15; dostępne w CBOSA).

W niniejszej sprawie sytuacja taka, zdaniem Sądu, nie wystąpiła. Organ zareagował bowiem na wniosek Skarżącego terminowo, natomiast pozostawał jedynie w błędnym przekonaniu co do charakteru żądanych informacji – co jednak, zdaniem Sądu, nie wynikało ze złej woli Organu, lecz błędnej oceny okoliczności faktycznych i prawnych sprawy.

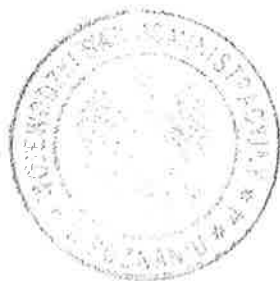
Odnosząc się z kolei do zgłoszonego w skardze żądania przyznania od Organu na rzecz skarżącego, na podstawie art. 149 § 2 p.p.s.a., sumy pieniężnej (w wysokości 10000 złotych), wypada zauważyć, że z ww. przepisu jasno wynika, iż suma pieniężna, której przyznania domaga się skarżący, jest jednym z dwóch (obok grzywny) środków o charakterze finansowym, które mogą być orzeczone w razie uwzględnienia skargi na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania. Przy tym decyzja o ich zastosowaniu, w tym wybór konkretnego środka (grzywna, suma pieniężna albo oba te środki łącznie) należy do sądu (por. wyroki NSA: z 08.02.2017 r., I OSK 1314/16; z 11.04.2017 r., I OSK 1506/16; z 11.07.2017 r., II OSK 879/17 – CBOSA). Zatem zasądzenie na podstawie art. 149 § 2 p.p.s.a. sumy pieniężnej od organu – podobnie zresztą, jak i nałożenie na organ grzywny – jest uprawnieniem dyskrecyjnym sądu (por. wyroki NSA: z 03.02.2017 r., II GSK 1695/16; z 19.12.2017 r., I OSK 1685/17 – CBOSA). O ile jednak grzywna pełni przede wszystkim funkcję represyjną i prewencyjną (dyscyplinującą), o tyle w przypadku sumy pieniężnej, choć wskazane funkcje też zachowują pewne znaczenie, to na plan pierwszy wysuwa się funkcja kompensacyjna. Chodzi mianowicie o zrekompensowanie, przynajmniej w pewnej mierze, uszczerbku (straty, krzywdy, itp.), jakiego doznał skarżący na skutek bezczynności lub przewlekłego działania organu administracji. W postanowieniu z 19 lipca 2016 r. o sygn. akt I OZ 705/16 Naczelny Sąd Administracyjny wyraźnie stwierdził, że suma pieniężna, o której mowa w art. 149 § 2 w zw. z art. 154 § 6 p.p.s.a., stanowi "szczególnego rodzaju zadośćuczynienie za stan bezczynności organu". W związku z tym nie ulega wątpliwości, że wniosek o przyznanie sumy pieniężnej winien zawierać uzasadnienie, w którym skarżący powinien nawiązać do określonego uszczerbku (o charakterze majątkowym lub niemajątkowym) wywołanego bezczynnością lub przewlekłością postępowania. Aktywność sądu jest w takiej sytuacji uwarunkowana, w

istotnej mierze, wskazaną argumentacją. Oceny tej nie zmienia przewidziana w art. 149 § 2 p.p.s.a. możliwość przyznania przez sąd sumy pieniężnej z urzędu. Ograniczając się w tym zakresie do procesowego aspektu tego zagadnienia, należy stwierdzić, że sąd rozpoznający skargę na bezczynność lub przewlekłość powinien podjąć czynności wyjaśniające odnoszące się do ewentualnego przyznania sumy pieniężnej, jeśli istnienie takich okoliczności wynika z uzasadnienia skargi lub wniosku wyartykułowanego przed rozpoznaniem skargi, a przyznanie tej sumy jest uzasadnione względami materialnoprawnymi (por. wyroki NSA: z 08.02.2017 r., I OSK 1313/16; z 16.05.2017 r., I OSK 2934/16; z 07.09.2017 r., I OSK 798/17; z 19.12.2017 r., I OSK 1685/17 – CBOSA).

W kontrolowanej sprawie Skarżący swego wniosku o przyznanie sumy pieniężnej w sposób należyty nie uzasadnił. Wypada zauważyć, że pełnomocnik Skarżącego wskazał jedynie ogólnikowo i dość enigmatycznie, że „istnieje potrzeba zdyscyplinowania organu i zastosowania środka represyjnego [zatem] zasadnym jest przyznanie od Organu na rzecz Skarżącego kwoty, pieniężnej, która ma charakter prewencyjny i mobilizujący Organ”. W ocenie Sądu taka argumentacja nie stanowi dostatecznego uzasadnienia dla przyznania Skarżącemu wnioskowanej sumy pieniężnej. Jak to już wyżej wskazano, zastosowania tego środka w konkretnej sprawie należy upatrywać przede wszystkim w jego funkcji kompensacyjnej, potrzeby uruchomienia której w niniejszej sprawie Skarżący w żaden sposób nie wykazał.

Już z tych względów skarga w tej części zasługiwała na oddalenie (pkt 4 sentencji wyroku), na podstawie art. 151 p.p.s.a.

O kosztach postępowania (pkt 5 sentencji wyroku) Sąd orzekł na podstawie art. 200 i art. 205 § 2 p.p.s.a., uwzględniając poniesiony przez Skarżącego koszt wpisu od skargi w wysokości 100 zł i wynagrodzenie pełnomocnika zawodowego (480 zł) ustalone według stawek minimalnych na podstawie § 15 ust. 2 w zw. z § 14 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800, z późn. zm.)

Na oryginale właściwe podpisy

Za zgodność z oryginałem
Anna Kaczmarek

st. sekretarz sądowy

OPŁATA POBRANA
TAXE PERCUE-POLOGNE
Umowa z Poczta Polska SA
ID Nr 483199/P

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu
Wyczał IV
ul. Ratajczaka 10/12
61-815 POZNAŃ

WPŁYNEŁO 2022 -10- 2 1

17.10.2022
IV SAB/Po 120/22
212074 17.10.2022 03 POLECONA ZPO

Adw. Agnieszka Żebrowska
Kancelaria Adwokacka ul. Żelazna 67/23
00-871 Warszawa

(00)259007734877750854

R

2022

Poczta Polska
Opłata pobrana _____ zł _____ gr

165028